

Glasiló „Slovenskega čebelarškega društva“

za Kranjsko, Štajersko, Koroško in Primorsko s sedežem v Ljubljani.

Urejuje Francišek Rojina.

Izhaja po enkrat na mesec in se pošilja udom brezplačno.

Vsebina: Fr. Rojina: Praktična navodila za junij. — Urednik: Še jeden odlomek iz Janševega »Podvuzhenja«. — Fr. Rojina: Kneipp o važnosti čebelarstva. — Pavel Lampret: Pričetek mojega čebelarjenja. — A. Likozar: Prezimovanje čebel v letošnji zimi. — Dopisi. — Raznoterosti. — Vprašanja in odgovori. — Listnica uredništva.

Praktična navodila za junij.

(Fr. Rojina.)

Letošnja zima in zgodnja spomlad sta bili v nekaterih krajih za čebelarje naravnost obupni, a maj, ta letošnji res ljubi, krasni maj, je pomagal čebelam zopet na noge, in čuditi se je bilo, kako v kratkem času so si opomogle. Prvo polovico je bilo še malo malo rojev, a v drugi polovici je rojilo vse vprek. Akoravno pa je bil maj izredno lep in za našo žival zelo ugoden, vendar ni mogel docela popraviti slabih nasledkov zime in zgodnje spomladi, in smo najmanj za 14 dni zadej, kar nas naj pa ne plaši, vsaj stari čebelarji iz skušnje trdé, da sledi slabi zimi in spomladi navadno medeno poletje in jesen. In res mora biti nekaj na tej trditvi, ker — vsaj tu pri nas — vsako cvetje nenavadno močno medí, da so nekateri panji že zdaj tako težki, da bi bili lahko jeseni s tako težo zadovoljni. Trije zadnji dnevi v maju in prva dva v juniju pa so bili nekaj posebnega, kakoršnih še Rôpov oče ne pomnijo. Kaj so brale takrat, ne moreva pogruntati, a letele so tako težke domov, da je, v pravem pomenu besede, kapalo od njih, tako, da se še danes poznajo na deski pred čebeljnacom sledovi brezštevilnih, razlezenih medenih kapljic.

V tistem času so se godila tudi še druge nenavadne čebelarske izjemnosti. Skoraj vsi plemenjaki, ki so ravno takrat za roje sedeli, so začeli zopet satje delati, in dasi je znana stvar, da panj, ki dela satje, nikdar ne roji,

temveč po nehanju vsaj pet dni počaka, robe podebeli in satje porumeni in potem šele roji, rojili so tistih pet blaženih dni vendar kar od kraja, in so še nekaj časa z delom nadaljevali. To je vendar čudno, zato omenjamo to posebnost, kakoršne celo Rôpov oče še nikdar niso opazili. Pa še nekaj! Očetov „Štefan“ je rojil ravno 1. junija. Ker se jim je nek moj prav živo-rudeče pobaravan gerštungovec posebno dopadal, kar sem sklepal iz tega, ker so jim oči večkrat nehoté uhajale nanj, sem jim ga ponudil, češ, tak velik roj zasluži res dobrega dóma, pa očetu sem tudi hotel napraviti malo uslugo in veselja, ker so tudi oni meni dobri. O peti uri popoldne ga streseva iz saka v panj, ob sedmi pa, ko odprem panjev pokrov, vidiva, da je naredil že za dlan velik satek. Da je kak roj že prvo noč napravil nekaj satja, ni nič nenavadnega, a čez dve uri po vsajenju, pa toliko, to je posebnost, katero je treba zapomniti.

Naj še omenim, kako sem panj za roj opremil. Dal sem mu sedem satnikov in sicer: za sredo popolnoma izdelanega, nekoliko z medom napolnjenega, a na vsako stran po jeden okvir z začetki, potem po jedno popolno medsteno in potem zopet po jeden okvir z začetki na vsako stran. Čez tri dni pa sta bili obe medsteni izdelani in precej z medom napolnjeni, oba začetka na obeh straneh srednjega sata do tal potegnjena, zunanja začetka pa za jedno tretjino okvirja; zunanja sem potem obesil med izdelani medsteni in na novo izdelana satova, da bodeta prej in bolj ravno izdelana; in kadar se to zgodi, razširjal bom polagoma vališče, kakor je bilo pred kratkem povedano.

Toda vsakemu roju ni treba tako postreči, kot sem temu; za prvece zadostujejo samo začetki, ker s posebno hitrostjo hité delati. Naj se jim pa ne odloči prevelikega prostora, temveč naj izdelajo satnike vedno do tal. V začetku delajo namreč samo čebelno satje in šele pozneje trotovsko; takrat pa, ko se to zgodi, naj se pričnó vporabljeni medstene, da se napravljjanje trotovskega satja primerno omeji, kar bi se ne moglo storiti, če bi pustili rojem preveč satnikov, katere bi mogli samo doloma izdelati, in bi jih v poznejši dobri paši dopolnili skoraj s samim trotovskim satjem.

Ta mesec bomo imeli še mnogo rojev in teh bomo še nekaj spravili, vsaj tja do Kresa, poznejše pa bomo dali izrojencem nazaj. Vso skrb naj obrača sleherni čebelar na to, da mu ne bodo tudi prvci porojili. Sploh je v drugi polovici junija bolje, da se tudi družcev več ne spravlja ter rojenje kolikor mogoče omeji. V naših navadnih panjih je zabranjevanje rojenja sitno opravilo, posebno če je treba matične celice izrezavati, ker se kaj lahko katera pregleda. Če nočemo, da bi nam kak plemenjak ali kak prvec prekasno rojil, ga prestavimo na mesto kakega slabiča, in tega na njegovo mesto. Če hočemo imeti samo jeden roj, pa takoj po rojenju postavimo roj na izrojenčevo mesto, izrojenca pa kam drugam; tako oslavljeni izrojenec pač ne bo več rojil, vendar se bo kmalu opomogel, ker ima mnogo zalege. V panjih z okvirčki se rojenje zabrani, ako se prostor vedno razširja, ali se odvzema pokrita zalega in vsa trotovska, ali se otresejo mlade čebele raz sate in se jih pusti k slabejšim sprašiti, ali se, če vse to ni nič pomagalo ter so čebele

vendarle nastavile matično zalego, le-ta vsa poreže. Ako se pa hoče imeti samo jeden roj, se pusti drujca izrojiti, med tem pa, ko je zunaj ali v saku, se porežejo plemenjaku vse matične celice, prav vse, potem se pa dene drujca nazaj, ki ne bo več izletel. Gerstung pa priporoča, prvcu vzeti matico ter ga dati plemenjaku nazaj, da s pevko roji. Boljši v resnici ne more biti noben roj, pa tudi izrojenec se potem še dobro opomore. Ako je bila prvéva matica dobra, jo shrani v posebnem panju na enem do treh satih z mladimi čebelami in godno zalego ter jo porabi, kadar jo potrebuje, ali pa jo kar takoj zameni s kako slabo; ako pa ni bila posebno dobra, jo uniči.

Priporočamo pa ne samo zabranjevanja in omejevanja poznega rojenja, ampak najtopleje tudi združevanje rojev za velike panje, zlasti pa združevanje drujcev in tretjecev, kar se lahko zgodi, če niso čez tri do štiri dni po starosti različni. Napreden čebelar mora tako ravnati, sicer vsa umetnija ne coprnija nič ne pomaga, le samo do vrha polni lonci za pitanje.

Važno za vsakega čebelarja, zlasti za onega, ki ima večje število panjev, je, da ima vedno nekaj matic v rezervi, bodisi neoprašenih, ali kar je vsekako bolje, oprasnih ali oplojenih. Neoprašene se nabenó pri drujcih in trekovcih ter se posamezne zapro v matične kletke, ki se postavijo kar tistim panjem nazaj, iz katerih so izrojile, ali pa takim, ki že pojo. V slučaju, da pride kak drujec ali trekovec ob matico, se mu postavi taka kletka z matico v panj, in se drugo jutro, ali že čez nekaj ur spusti med čebele. Pač večje vrednosti pa so oprasene matice, posebno še, če vemo, da so iz kakega najboljšega plemenjaka, na kar naj se vsakdo posebno ozira.

Oprasene matice izgojevatí učil je prvi na Dunaju naš slavní rojak Janša, svitla zvezda med čebelarji vseh časov in narodov! Učil je najpriprostejši način, a ob jednom najboljši, namreč pri drujcu ali trekovcu iz najboljšega plemenjaka poloviti vse matice, jih dejati v prav majhne panjičke ter jim jednakomerno porazdeliti rojeve čebele. Navadno se vsaka taka matica oplemeni in ni načina, po katerem bi se mogla matica bolje izgojiti, vsaj je bila vendar v najboljšem panju izležena in od čebel, ki so bile na višku moči, hranjena in vzgojena. V novejšem času so izumili razni, tudi sloveči čebelarji, različne metode in načine, po katerih se umetno vzgajajo plemenske matice, a tu ni prostora, za natančnejše opisovanje tega opravila. Za prihodnjo število je obljubil nam vsem znani, večí praktik g. Žnideršič opisati švicarsko metodo vzgojevanja plemenskih matic, katero tudi sam z velikim uspehom uporablja. Pri tisti priliki se bomo lahko o raznih metodah kaj več pomenili, in tudi o različnih načinih, kako pridevati matice raznovrstnim brezmatičnim panjem.

Da je treba poznim rojem in sploh vsem, če ni dobre paše in slabo vreme, pomagati s krmljenjem, da čim več satja napravijo in se bolje pomnože, mi skoraj ni treba priporočati, le-to hočem opomniti, da se o Velikem Šmarnu prične ajdova paša, da čebela od jajca do izletavanja potrebuje šest tednov, da bo treba o pravem času špekulativno pitati. Kdaj ravno, si vsakdo lahko sam izračuna; najbolje pa pita špekulativno narava sama tam, kjer je dovolj lipe, in tudi o pravem času.

Konečno naj sporočim še „dober svet“ Rôpovega očeta. Neko popoldne pridem po šoli k čebeljaku, kjer so na nam že znani klopici sedeli oče, pa tako rudeči, kot nov pipček. Takoj sem vedel, da mora nekaj posebnega biti, zato jih pobaram po vzroku njih visokorudeče barve. In povedali so, da jim je s srede jablane pal na tla panj, v katerega so ogrebli roj iz „Žnidarja“, potem pa, ko so hoteli panj pobrati, so jih napale čebele v takem številu, da so tako tekli, da so kar na celem predrli mejo, in vendar so dobili toliko žel, da so jim jih česali raz glavo. „Sedaj imate vendar jedenkrat dosti“, pravim, „vsaj vedno pravite, da ne obrajtate roja, če Vas ne piči vsaj nekaj čebel.“ „To in pa nič!“ odgovoré, „a v „Čebelarju“ le povejte, naj ne hodi nihče panja v takem slučaju pobirat, da se mu še kaj hujega ne pripeti, kot meni.“ — To je dober svet modrega moža, zato sem ga po naročilu tu sem zapisal.

Še jeden odlomek iz Janšejevega „Podvuzhenja“.

Ker smo ravno v času rojenja, naj priobčimo Janšejevega navodila, kako ravnati z roji. Vsak, že tudi izkušen čebelar, bo moral priznati, da je vedel in znal ta naš slavní rojak že pred 130. leti do malega vse to, kar učé najimenitnejši praktiki sedanjega časa, seveda ne oziraje se na premakljivo delo. Kot je bilo že zadnjič omenjeno, izdalo bo naše društvo Janšejevo „Podvuzhenje“ takoj, ko bo mogoče na novo, z novimi črkami, da se ohrani ta za nas tako imenitna knjižica, vendar se nam je zdelo umestno in potrebno, da podamo našim čč. udom že sedaj še naslednji odlomek o ravnanju z roji, ker bo marsikomu dobro došlo:

Od samerkvanja per natvrnih Rojah.

Pergodilſhe per Rojah. — Tu pervu, kar v'polétnimu zajtu per zhëbellah naprej pride, so tē naturni, al Roji sami na febi; zhe je tēdej en zhëbellar ſklenov: de ozhe ſvoje Pajni nagmirat, al sa Predajo, al pa sa Pleme s'hraniti tok nej puſti naturi ſvoj Pot.

Per Rojah ſe pa ſnajo ſhtjër Rezhi permirit:

1. Al ſe bode po Navadi na en krej uſedov.

2. Al ſna ſe na ſtarza naſaj poverniti.

3. Al pa zlo ujiti, (oditi).

4. Al pa is drugim Rojē, zhe njeh vezh na enkrat ven pojde, iſmeſhati.

Pomerſk na Letenje, inu Glaſs tēh zhëbell per Rojo. — Koker hitru bode Roj ven is Pajnu, tok glēdej na negovu Letenje, inu poſluſhej na negovi Glaſs.

1. Zhe zhëbelle v'en kraſs smeram bliſhej ukupej lētajo,

2. zhe imajo eno glaſno ſhtimo, tok imajo Matizo per febi, ſe bodo kmalo uſēdle,

3. zhe je pa njeh Letanje reſtrēſeno, inu njeh ſhtima je tiha, tok nimajo Matizo med ſabo, ampak je, al noter v' ſtarzu oſtala, al je pa na ſemlo padla, de njo zhëbelle namorejo najti, bres Matize ſe pa Roj nabode uſēdov, ampak na ſtarza naſaj potegnov; zhe tēdej ozheſh, de bodeſh imov kej ogrēbat, tok

ifhi Matizo pred Pajnam, inu potler pa del okol po Tleḥ, iru med Travo, eno malo zheḇellz bode ufselej srauno nje, bode tedej dobro, zhe bode ufselej okol zheḇellnaka pokofheno.

Kaj imajh is to najdeno Matizo pozḥeti. — 1. To najdeno Matizo nefs na taifti krej. kir bodefh nar vezh zheḇell vidov ukupej sedeti, inu njo pufti, de med taifte umefs isleḥe, taifte bode she is fvojim fhumejnam te druge fkupej poklizale, zhe njeh pa bode zlo malo, al pa nez h ukupej, tok Matize nikar is Rok ne spuſti, de se ke supet na sgubi, ampak

2. taisto is nekterimi zheḇellame v' eno fhkatelzo, al Matizno Hifhzo sapri, na eno fhtango perveshi, inu na taifti krej nefs, kir nar vezh zheḇell okol leta; koker njo bodo samerkale, bodefh kmalo eno glafsneshi shtimo flifhov, inu vidov, de bodo od ufseh krajov prute nje se ukupej spraulale; po letem pa snafh tudi Matizo is Hifhzo vred v' taisto Trugo poſtavit, katira je sa nje perpraulena, tok pojdejo fame noter, inu takrat njem pa Matizo venkej spuſti.

Kader per najdeni Matizi Roj sazhe nasaj na ſtarza jeti. — Zhe se bodefh pa le eno malo predougu modiv, tok zheḇelle na bode vezh na Matizo ahtale, de se njo bodefh lih prute nym derſhov, ampak bode sazhele nasaj na ſtarza jeti. Koker hitru bodefh letu pomerkov, tok hitru ſtarza ven potegni, inu na eno drugu Meſtu poſtavi, Matizo pak v'eno Trugo deni, inu taisto nameſt ſtarza noter v' zheḇellnak poſtavi, na tako viſho, kir bode Roj otov na ſtarza se poverniti, bode pa rauno h' svoji laſtni Matizi perfhov. Takrat pa, kadar bode rojne zheḇelle v veliki Drushbi sazhele nasaj leteti, morefh te blishne ſtronſke Pajнове is eno Ruto, al Pertam ſakrit, de na bode ke raifhi v' te ſtranſke Pajнове, koker pa v' fvojga prasniga fhle, takrat bi se nektare klale.

Kadar bode she Roj v' Trugi, tok te ſtranſke Pajni supet odgerni, ſtarza na to ſtaro Meſto, Roj pa na en drugi krej poſtavi.

Zhe pa ſhe Matiza ni najdena. — Kaj je pa ſturiti, zhe ta sguḇlena Matiza ſhe ni najdena? takrat tudi rauno toku ſturi, koker se doſsehmal flifhov, kar to, de nameſt te sguḇlene Matize mo eno drugo noter poſtaviſh, zhe imaſh katiro perprauleno, pa tako Matizo, kakerfhno taifte forte Roj pogirje, en predni Pauz inu tudi uſſi Drujzi pogirjejo eno Diviſhko Matizo en prvi Roj pa eno plemenito, al obkojeno zheḇelle njo bode, de se je lih ptuja, vender gor uſele; zhe pa nimaſh take forte Matize, eno drugo pa imaſh, tok njo snafh tudi dat, pa toku, de njo bodefh v' eno Matizno Hifhzo ſaprov inu ene 3. al 4. Dni ſaperto puſtiv, preden njo med nje ſpuſhtifh, ſzer be njo umorile. Nekteri zheḇellarji tudi vuzhijo: de zheḇelle Matizo raj gor uſamejo, zke njo bodefh is Medam pomasov. Roj pa moreſſi po letem prezej delez h prozh preneſti, al pa v'en temen krej ſapreti, inu pa futrat, ſzer aku be Doma taifte zheḇelle h malo leta, be na ſtarza, al pa na druge Pajni potegnile.

Zhe pa nimaſh obene Matize perpraulene, tok mo pa ven is ſtarza en Turnzh srēſhi, katirih bode ob zajtu eniga Roja vezh imov, inu mo ga noter poſtavi de se bode Matizo ſam iſlegov.

Zhe je roj nasaj potegnov. — Zhe je pa Roj starza nasaj potegnov, tok zhakej nektere Dni, morebit de bode fhe enkrat rojov, inu bode, zhe ta stara Matiza ni v' starzo oftala, ampak sa rešs bla sgublena, eniga predniga Pevza dav, zhe pa na bode rojov, tok mo pa snafh Roj odseti, zhe ozhefh.

Zhe bode pa en Drujz na starza nasaj fhov, tok nez na bodi shalofen, slafli zhe bode mejhen, al posn prute Jefsē; starz bode fkus leto mozhnej oftov, pa tudi bodefh malo kedej flifhov, de je en Drujz med Rojam ob Matizo perfhov, satu, kir ima vezh, inu mlade Matize.

Kaj je fluriti? de be Roj na starza nasaj na potegnou. — Zhe ozhefh, slafli predne Roje okovarit, de na bodo na starza nasaj potegnili; tok

1. kader bode Roj ven ulekov, na shrelo glej, inu na Matizo pomeркеj, zhe se ke na bode mogla hmalo v' Luft usdignit, tok njo rozhno primi, fzer be snala ke del prez na Tla pafli, inu se sgubiti.

Per teh prednih Rojah grede Matiza vezh Dell v' sredi Roja is to nar vezhi Drushbo ven, per teh prednih Pevzah pa inu per Drujzah, satu kir imajo vezh Matiz, grede zhafe ena s' tem pervim zhebellemi, ena s' tem sadnimi, inu ena per sredi ven.

De roj ne vjide. — Kader en Roj ozhe vjiti, tok da le-te fnamine:

1. En tihi Glats od zhebelle,

2. od eniga Drevesa h' temu drugimo letijo pa smeram del.

Nekteri, da bi nje nasaj derskali, tok na kofse terkajo, svishajo, s' mejhnimi svonzi svonijo, etc. pa ufse letu nez ne vella, fkus taki Hrup bode le del zhebelle prozh odgnali; nar boll bode:

a) Zhe bodefh fkus eno fhprizanzo toku vodo na nje fhprizov, de bode voda od sgor dol nanje padala, koker Dsh, ne pa od fpod gor, letu bi nje le del na visoku gnalu.

b) Zhe bodefh, kader bode Roj she sazhe ven jeti, fhrelo na pov sateknov, de ne bodo mogle ufse na enkrat ven sahrufhat, ampak edn sa drugem ven leteti, tok se bodo te perve she eno malo utruble, preden te sadne ven pridejo, tok bodo raj fedle.

De se s' drugim ne smejshe. — Kader vezh Rojov na enkrat ven gredejo, tok:

1. Se fnajo med fabo smešhat,

2. Snafh taisto vbranit,

3. te smešhane ukup ogrenit, al pa

4. taiste resdeliti.

Koku imafh vbraniti, de se ne bodo smešhale, te ozhem sdei podvuzhiti, koku pa te smešhane ukup ogreniti, al pa resdeliti, bodefh v' perhodnimu Odftauko nefhov.

Zhe je en Roj she ven potegnov, inu je v' Lufto, hmalo sa taistem pa en drugi is ene druge Truge sazhne ven jeti, tok

a) taisto Trugo rozhno satekni, inu njo na en flrelaj delezh prez odnefsi, tam njo pa hitro supet odpri, de se te hizne zhebelle ne sadufhijo, ampak Roj frej ven potegne.

Koker hitro bode Roj vene, tok starza rozhno na njegovo staro Mesto nasaj nefs, en taki na en šrelaj delezh prenefhen Roj se ne boce s' drugim smefhov, tudi ne bode ufhov, satu, kir so zhebelle skus Prenesfenje she vtrudene ratale, kar letu dobru pomerke, de ne bodefh Truge preposnu prez nefs, kir bi she en pov Roja vene v' Luftu blo, al pa presgodej, kir bi she ne sazhev ven jeti, de ga ke ne smotish, de potler Roj zelo ven ne fhov.

b) Zhe pa nozhesh, al pa nemorefh ene Take Truge prez prenefi, per katiri samerkafh, de bode Roj sdej hmalo ven fhou, tok pa pred fhrelam is merslo vodo pomazhej, tok ga bodefh tok dougu gor dershov, de bode ta prvi ogrenen. Jest sem tudi zhafse per eni taki Trugi to predno konzhenzo s' fhrelam vred s' eno Ruto, al Fazanetelnam sakrov, inu toku dougu sakrito pufiv, de sem ta prvi Roj ogrenov.

Od ukup Devanja, inu Resdelenja teh smeshanij Rojov.

Vezh fort teh Rojov. — Zhe se bodo 2. al 3. al pa vezh Rojov smefhali, inu ukup sedli, tok hmalo pomerke, kaj sa ene forte Roji fo.

Pervi Roj se nikol ne bode s' prednim Pevzam al pa s' Druzam otov zglihati, sato, kir ta peedni Roj ima eno Plemenitenzo, predni Pevz, inu Druzji pa eno Divizhenzo, one se bodo v' nektare mejhne kupze ukup sprauke, se bodo klalle, inu morile, toku, de od 2. Rojov bode komej en priden ostov; zhafse potegnejo nasaj na starza, zhafse pa tudi v'jidejo; 2. Druzja pak, al pa en predni Pevz, inu en Druz se pa ne bota nez shaliga strilla, savol tega, kir imata enake Matize.

Ukup Devanje teh enakih Rojov. — Take Roje ukupej dijati, katiri imajo enake Matize, je zelu lohku, le ukupej nje ogreni, pa per ogrebanju glej, de bodefh Matize vjev, inu ufsakatero posebej v' eno fhkatelzo sapri, de ne bodo ena to drugo umorile, zhe nje med Ogrebam ne bodefh dobiv, tok nje snafh potler poiskati, koku pak? po letem pa eno tako v' fhkatelzi saperto Matizo noter v' Pajn h' Rojo poslavi, zhes en mejhen zajt njo bodo rade gor usele, inu pokojne ratale; 2. al 3. Druzje na tako visho ukupej dijati, je zelo nuzno, sato kir je en fami tak Roj boll, koker pa 3. drugi ufsak posebni.

Ukup Devanje takih Rojov, katiri nimajo enakih Matiz, — Zhe pa ozhefh take roje ukup diati, katiri nimajo enake Matize, tok te bodo vezh Muje kofhtalu:

1. Vise skup smefhane Roje hitro ogreni v' eno veliko Trugo (Pajn) per Ogrebamju glej, de Matize polovish, to je nar ble potrebnu.

Koker se bodo sazhele ufse, tok se bodo v' mejhne kupze (koker ena Jabuka) ukup spravle, inu se bodo klalle.

2. Vfsakateri taki kupez s' merslo vodo vezhkrat pofhkropi, inu ga refkopli, bliso srede bodefh Matizo narajmov, taisto usemi, inu njo v' fhkatelzo sapri, zhebelle pa noter v' Trugo pome, raun toku s' tem drugim kupzam pozni, inu le s' vodo pogoštu fhkropi, zhe na tako visko per Ogrebamju ne bodefh ufsh Matiz poloviv, tok bodo zhebelle she hrufhale, inu se klalle; tok

3. morefh tēdej ufse taifte zhebēlle na eno Erjuho ven ſtrēſſit, ſ' vodo dobru poſhkropit, to prasno Truoo odperto nym naprej poſtavit, inu kader bodo uasaj leſle, pomerkat, de bodeſh Matize ſaglēdov, ven uſdignov, inu uſakatero v' poſēbno ſhkatelzo ſaprov, zhe nje pa nozheſh ven ſtrēſſit, tok pa

4. per Trugi to ſpodno Dillo odtergej, tok bodeſh vidov, de ſe bodo Matize ena drugo lovile, takrat nje ſnaſh po Lēgnatē perjēti.

Kader ſhē bodeſh ufse Matize poloviv, tok ſe zhebēlle ne bodo vezh klalle, pa vender hruſhale,

5. takrat pa taifte ulovlene Matize, uſakatero poſēbej ſaperto, noter v' Pajn, uſakatero v' en drugi kol poſtavi, Pajn pa ſapre, inu v' en temen krej 24. Ur deni, inu ga futrej; de ſe pa ne bode ſaduſhiv, tok mo namēſt tē ſadne konzhenze en goſti garterz zhes deni, al pa en goſto Reſheto gor naby.

6. Drugi Dan tēdej poglēdej: per katiri Matizi je nar vezh zhebēll, na taifteb bodeſh tud nektere Pikze noviga Vojſka neſhov, tok taifto nym noter, pa ſhe na en Dan ſaperto puſti, tē druge pa ven poberi, ta perhodni Dan nym Matizo ven is ſhkatelze ſpuſti, inu zhes nektere Ure pa Trugo v zhebēllnak na ſvoj krej poſtavi.

Reſdelenje tēh Rojov. — Zhe ozheſh tē ſmeſhane Roje ſupet reſdeliti, tok ſupet pomerkej: al ſo imeli enake Matize, al pa ne po letem:

1. Vſe Matize polovi, tē ogrēnene zhebēlle pa na tulko Thalov reſdeli, kolker je blo Rojov, potler pa (ſamerkej) zhe ſo bli uſi Roji od enake Matize, uſakatermo eno Matizo noter poſtavi, tok je Reſdelenje fērtig.

2. Zhe pa Matize niſo blē enake, tok tē ulovlene Matize uſak poſēbne ſhkatelze ſapri, taifte uſakatero v' eno poſēbno Trugo deni, inu nje na tla eno per druge v'ſhtriz poſtavi, tē ſadne konzhenze odpri, inu od tēh v' eno ſamo Trugo odgrēnenih zhebēll uſakateri Matizi ene 2. ſhlize zhebēll noter dej, potler pa to pouno ogrēneno Trugo bliſu pruti Matizam oberni, konzhenzo odpri, tok ſe bodo zhebēlle ſame reſdelile, inu uſaktere h' ſvoji Matizi ſleſle, zhe bodo prevezh ſazhele hruſhat, tok nje pa vezhkrat ſ' vodo poſhkropi.

Opprauki per Rojah. — Kader je en Roj ſhē ogrēnen, inu na ſvojo Meſto poſtaulen, tok

1. Mo morefh en ſazhētik h' negovi novi Wirtſhoſti dati.

2. Tok dobro per ſtarzo, koker per prēdnimu Pevzo, inu per Drujzah na Plemenjenje tē Matize pomerkat, de, zhe takrat ob Matizo pride, bodeſh

3. mogov nega Jalovini pomagat. Tudi je dobro, zhe bodeſh ſ' Rojenze, to je, taifte ſtarze, katiri ſo vezhkrat eden ſa drugim rojiti, inu na Folku oſhvohili, is enim mozhnim Pajnam premeniv, inu preſtaviv, ſzer bi ſnali ob Matize priti, inu jallove ratat.

4. Jeſt tudi imam Navado, de hmalo po Rojo ſtarza ven potēgnem, inu uſo Trodovſko ſalogo per glavah porēſhem, de na tako viſho ſterd perſhparam, katiro bi ſzer Trodi pojēdli.

Poſtaulenje tēh Rojov. — Ta ogrēneni Roj nikar do vezher tam ne puſhej, kir ſe ogrebov; koker nektari dēlajo, ſakaj nektari hmalo ſazhnejo ven lētet, inu ſi krej ſamerkajo, drugi Dan tēdej ſvojo Trugo tamkej iſhejo, inu ſe motjo; tok tēdej ta ogreben Roj hmalo v' zhebēllnak poſtavi; taifte Roje,

katiri imajo Divizhko Matizo, nesmeŝh preblisu ukupej poŝtavit, de ne bode Matiza, kadar bode h' Plemenu ven letela, lvoĵga Pajnu s'greŝhila, letu je tudi ŝaŝtopit od ŝtarza, katiri je Roj dav.

Sazheŝtik zhebeŝllne Wirtŝhofti. — De pa bodo zhebeŝlle v' temo novimo Pajno raifhi oŝtalle, inu vezhi Vefselje h' Delle dobile, tok nym en koŝŝ lepiga fata od ŝpređ gor na ŝĝerno Dillo pertiŝŝni, al zheŝŝ, al po dougem, to drugu Dellu bodo potler po taiŝtimo ŝatu viŝhale, meni taiŝtu Dellu, katiru je po dougem, boll dopade,

1. kir v' taiŝtimo imajo roune Gaŝŝe pruti ŝhreŝlo, teđej bliŝhej
2. is taziga Della ŝe loŝhej piekadijo
3. letu Dellu, ŝatu, kir ima mejn ođŝtaukov, ĝređe hiŝtru naprej.

Sat ŝe tudi ŝa to od ŝpređeĵ pertiŝŝne, de ŝe od ŝpređeĵ vŝeđeĵo, inu tam Dellu ŝczhno, ŝakaj tam ŝe loŝhej ŝuper ŝvoĵe ŝovraŝhniko branjo.

4. Zhe bode ŝvuneĵ ŝvoh Taŝha, al pa ŝhleht Vreme, tok moreŝh Roj futraŝ. En Roj le na 5. Dni Futra ŝ' ŝabo uŝame, zhe teđej ŝhleht Vreme deĵ terpi, koker 5. Dui, tok bi ŝe mogov lakat.

5. Per Oĝreĝbanju nikar Truĝe ŝ' Međam ne maŝhi, ŝkus letu bi le Roppaŝze pervaĝou.

Pomeĝkanje na Plemenenje te Matize. — Kir teđej ena Divizhenza more h' Plemenu ven leteti, tok ŝe lohko takrat ŝĝubi, en nagli Deŝh njo ŝna pobiti. Tize, ŝerŝhene, oŝŝe njo ŝnajo poĝeŝti, ŝe ŝna v' en drugi Pajn ŝgreŝhiti, inu umorĵena biti, nar ta vezhi Nevarnoŝt, de bi en Pajn jalov ne ratov, je takrat, tok teđej ŝkerbnu vezhkrat pomeĝkeĵ, zhe taki Pajnovi niŝŝo ob Matizo perŝhli, de nym ŝa zaija h' Pomozhi prideŝh.

Pobiraĵe teĝ Matiz. — Druĵzi imajo vezh Dell vezh Matiz ta iŝtiĝ na-
lovi, kolker moreŝh, al bode pa Roj katiŝo imov, bodeŝh lohko is negoviga Pokoĵa, al pa is ŝhumenja, inu Teĝzanja dol vŝeĵv, zhe obene nima, tok mo eno ŝaperto ŝ' ŝhkatelzo vŝeđ noter poŝtavi.

Per temo iŝroĵenimo ŝtarzo bodeŝh tudi zhaŝe, ĝmalo, koker bode Roj ven ođŝhov, vezh mladih Matiz naŝhov, katire niŝŝo ŝ' Roĵam ven ŝhle, inu bodo od teĝ domazhiĝ zhebeŝll pĝeĝajnane, po ŝatovju ŝem ter ke laŝle, taiŝte moreŝh pa le vurno ulovit, pĝeđu ŝe ŝupet med ŝatovje ne ŝkriĵejo.

Matize ŝhŝranit bres Plemenena. — Lete vlovlene Matize v' eno ŝhkatelzo ŝapri, inu nje noter v' ŝtarza, al pa v' eniĝa druŝiĝa nĵeh ĝliĝe tok bliŝo zhebeŝll poŝtavi, de nje bodo obŝeđle, inu te ŝaperte futrale, katire bi na Fraĵoŝti umorile. Na tako viŝho ŝnajo douĝu ŝhiveti, zhe bodo pa zheŝ 3. Teđne ŝtare, tok ti ne bodo nezh pomagale, ŝatu, kir niŝŝo plemenite, tok nje raifhi

Puŝti ŝplemenit. — Letu ŝe pa toku ŝĝodi: eno tako vlovleno, inu ŝaperto Divizhenzo ŝ' ŝhkatelzo vŝeđ v' en meĵhen (eno Peđ douĝ) Pajniĝh poŝtavi, inu mo nekteŝe ŝhlize zhebeŝll is druĝih Pajnov noter deni, potler ĝa ua eno 3. al 4. Dni, al v' zhebeŝllnako, al pa na enimo temnimo kraĵo ŝapri, (ŝ' Duŝhkaĝ) inu ĝa futreĵ, zheŝ leta zĵit ŝe bodo zhebeŝlle Matize navadle, tok ŝnaŝh Matizo freĵ ŝpuŝtit, inu zhebeŝllam ođteknit, kir teđej zhebeŝlle, inu Matiza bodo freĵ ven letale, tok bode v' kratkim zaija obhoĵena.

Koku fe snajo take Matize sanuzat. — Eno tako novo Plemenitenzo snafh

1. is zhebellami vřed v' eniga Jalovza, zhe katirga imafh, prekaditi, al pa

2. famo Matizo vunkej vsėti, inu Jalovzu dati, tēmo malimo Pajnovu pa supet eno Divizhenzo sa Plemenenje noter poštavit al pa

3. snafh ta mejhni Pajnizh na Jalovza poštavit, inu na tako visho en Naftavik na njega naredit.

Kneipp o važnosti čebelarstva.

(Fr. Rojina)

Ime Kneipp je splošno znano ime, in ni mi treba omenjati, kdo je bil ta slavni mož. Skorej v sleherni slovenski koči poznajo ranjkega Kneippa kot največjega človekoljuba, ki je iz zgolj ljubezni do bližnjega pomagal stotisočnim bolnikom do ljubega zdravja, po povsem novih, po njem izumljenih načinih, ki so zbrani v Mohorjevi knjigi „Domači zdravnik“, za najrazličnejše bolezni. Vendar ni vsakomur znano, da je bil župnik Kneipp tudi znamenit čebelar, ki je imel uzorno urejene čebelnjake ter da je spisal čebelarsko knjižico, sicer majhno po obsegu, a polno najboljših naukov o racijonelnem čebelarstvu, polno samih klenih zrn. Prebravši to knjižico, dopal mi je zlasti poslednji odstavek, katerega hočem v naslednjem, sicer ne doslovno, vendar kolikor mogoče po vsebini, tudi našim č. čitateljem podati:

„Ako opazujemo vinograd in premišljujemo, kako srkajo posamezne trte žlahtni sok iz zemlje, kako cvetó, kako se pokažejo grozdi, se moramo čuditi čudoviti poti, po kateri dobiva človek poživljajoči pridelek. Prav tako je pri čebeloreji.

Če gledamo panjove v čebelnjaku, li niso prav kot trte v vinogradu? Te srkajo najžlahtnejši sok iz zemlje ter ga polnijo v male posodice, grozdne jagode, čebele pa nabirajo iz brezštevlnih cvetlic in cvetov najslajši sok ter ga polnijo tudi v male posodice, v satovne celice. Nopolnjen in pokrit sat se lahko primerja zrelemu grozdu. Pa ta v satje napolnjena sladčica nima kar nič manjše vrednosti in cene, kot jo ima ona v grozdu, samo ako jo zna človek dobro izkoristiti in porabiti.

Iz grozdja se dela vino, pa tudi iz medu se more napraviti vino, katero ni nič manj močno in nič manj zdravo, kot grozdno vino. Grozdni sladkor ni nič boljši, kot oni v medu. Naši pradedi so bili zdravi ljudje, ki so učakali visoko starost, četudi niso uživali ne piva, ne vina; zdravje in visoko starost krepilo jim je vživanje medenega vina, medice.

Nekaj let zaporedoma napravil sem po 3000 do 4000 litrov medenega vina, kateri je poživljal bolne in zdrave, in celo takim je prijal, ki niso mogli ne trsnega vina, ne piva prenašati. Le škoda, da „čebelni nogradi“ še zdavnej niso tako razširjeni, kot bi morali biti in bi lahko bili ter da je med kot zdravilo in živež med ljudstvom še premalo znan, vsled česar tudi premalo rabljen.

Med je tudi v gospodinjstvu zelo velike važnosti. Stari, še zdaj živeči ljudje so imeli nekdanj navado, devati v poletnem času v pivo med ter notri

podrobiti črnega kruha, kar so s slastjo uživali. Taka jed je bila hladilna, jako redilna in zdrava, hitro pripravljena in po ceni. Prav bi bilo, da bi se ta navada zopet oživila.

Med je redilen in pokrepčevalen. Stari ljudje menijo, naj mladina ne vživa preveč medu, ker je premočen in pretéčen. Stari in opešani ljudje pa naj ga redno uživajo, in pomagal jim bo zopet na noge.

Namesto sladkorja naj se rabi v kavi med. Po nekoliko dneh se človek navadi medu, da ga ravno tako lahko in še celo lažje prenaša, kot sladkor. Če se pa še pomisli, kako se sladkor pripravlja, nam je med gotovo ljubši.

Razno poletno sadje se vkuhava navadno v sladkorju; veliko bolje, zdravejše in trpežnejše pa je v medu vkuhano sadje.

Zdravniki naših prednikov so rabili pri pripravljanju zdravil veliko več medu, kot ga rabijo zdaj, ker so bili mnenja, da so tako pripravljena zdravila močnejša in bolje učinkujoča; tudi so bila taka zdravila trpežnejša.

Razni čaji, ki se v gospodinjstvu napravljajo za domača zdravila, so nedvomno boljši, če se oslajajo z medom.

Za zdravljenje vratnih bolezni je med izvrsten, ako se v četrt litra vode vkuha žlico medu, česar se vsako uro povžije 2 do 4 žlice. To zdravilo je dobro in se lahko jemlje.

Kdor je povžil kak strup, naj vzame 2 do 4 žlice medu, ki mu bo pomagal, ker med ne trpi nikakega strupa v želodcu.

Žlico sladkega janeža in žlico medu v četrt litru vode 20 minut kuhano in vsako uro po žlici vžito, pokrepča in ozdravi slab želodec.

Slabotni otroci naj vsak dan uživajo mleko, v katerem je vkuhano nekoliko medu, in kmalu si bodo opomogli.

Med se v gospodinjstvu lahko še na različne načine uporablja. Le to bodi povedano, da naj se, kadar se rabi za zdravila, prej prekuha, ker je sicer preoster. Kdor ga rabi neprekuhanega zoper kašelj, temu ne bo pomagal, zato naj ga v vodi, mleku ali čaju vkuha, in kašelj se mu bo omečil ter v kratkem izginil.

Tudi vosek ima veliko vrednost: a) za prodaj, ker se skupi zanj lahko lep denar; b) za gospodinje; c) je v zdravilstvu velikega pomena. Zoper grižo ni znano nobeno boljše zdravilo, kot vsako uro vžiti za grah debelo kroglico rumenega voska.

Vosek, čista smola in sirovo maslo v enakih delih na majhnem ognju stopljeno in dobro zmešano, je najboljša maža za stare, gnojne rane, zastarele otekline in podobne bolečine.

Vosek se toraj lahko na razne načine rabi, le žal, da tako malo ljudi pozna njegovo vrednost. Zato se izboljšanja čebeloreje ne more dovolj toplo priporočati.

Tako mnenje je imel toraj ta modri mož o važnosti čebelarstva in njega pridelkih. Zavedajmo se tudi mi te važnosti in bodimo napredni čebelarji!

Pričetek mojega čebelarjenja.

(Pavel Lampret.)

Lep, jasen dan v prijazni spomladi! Narava je prenovljena in pomlajena; tisočero raznobarnih cvetlic leze radovedno iz zemlje, razširjajoč dobrodejni vonj. Solnce greje in vzbuja vse iz dolzega zimskega spanja, — vse je veselo te izpremembe.

Glejte, tudi jaz se veselim mile vigredi in se solnčim. Pa kje? Tamle pred čebelnjak sem se spravil, gledat kaj delajo — čebelice. Po dolgem času zopet vidim njihovo neutrudno veselo letanje v prosto naravo. Stegnil sem se po mehki travi, gledam in — premišlujem. Kaj neki, si bode mislil marsikateri. Vse povem!

Nebroj misli kroži po glavi, toda vse se sučejo le okoli poželenja, prijeti se čebeloreje, te prijetne in koristne zabave. Sleherni dan težje krotim to željo, kajti ljubke živalice me kar čarajo s svojim tajnostnim šepetanjem. In potem še čebelnjak s svojimi raznobarnimi panjovi! To je vaba! O da, tudi jaz hočem stopiti v krog čebelarjev, kajti brez te krotke, priljubljene živalice ne bom vstrajal dolgo. Kako je prijetno ob lepem solnčnem dnevu iti po šoli k čebelam ter tam pogledati in poslušati življenje in vrvenje uzora pridnosti. Opazujoč to pridno živalico, hočem si tudi odpočiti od naporenega dela. Res krasno bi bilo!

In pred ulnjakom Rôpovega očeta, posedam ter tuhtam, na kak način je prišlo to veselje v mojo kri. Kako sem se neki navdušil za čebele? Pomislite, da sem „mestna srajca“, da sem v mestu preživel svoja mlada leta. Kje morem videti tam kak čebelnjak in v njem marljive čebelice? Zatorej mi ni ugajalo življenje v mestu, zatorej sem želel vun iz mestnega zidovja. Vun iz mesta, tja med prosto naravo, tja na sveži zrak, to je bila moja želja že od nekdaj. In kjerkoli zagledam čebelnjak, obide me veselje, čut radosti, da je še kaj poljedelcev, ki se poleg svojega obilnega dela, pečajo s čebelorejo, to prijetno in koristno zabavo.

Obiskaval sem še ljudsko šolo, in o počitnicah prosil sem očeta, da me puste na Gorenjsko, na počitnice k stricu. In ne zastonj! Šel sem z bratom na Gorenjsko ter preživel tam z veseljem in zadovoljstvom marsikatero počitnice. Kajti tu sem opazoval divno polje, zelene livade in poslušal mloptičje petje. Najbolj pak sem se veselil čebelic, kajti moj stric, Jeklinov oča, imeli so tudi precejšno število panjev te marljive živalice, ne daleč od doma. In te čebelice so me vabile dan na dan; prišel sem petkrat, desetkrat in še večkrat. Ko pa je bilo prevroče, hajd v ulnjak na slamo, in ni trebalo dosti, — zaspal sem ob prijetnem šumenju. Pa ne zamerite mi tega, kajti takrat sem bil še „frkolin“. In prišli so Jeklinov oča ter me odnesli „na štalo“, kjer sem se prebudil šele drugo jutro, dihajoč sveži gorenjski zrak.

Ob nedeljah pa smo presedeli vse popoldne pred čebelnjakom. Tja po zeleni travi smo se stegnili in srce nam je radosti poskakovalo, ko sva občudovala marljivost čebelic. Seveda ni manjkalo pri tem tudi raznih povesti in pravljic iz preteklega življenja. Včasih so pa pravili kako uspeva: „Cer-

kvica“, „Soldat“, „Poba“ in drugi; vmes pa so se jezili nad „Hribčkom“, „Šifcem“ in „Polžem“, češ, da ne napredujejo po njihovi volji. Solnce pa je zašlo za gore in mrak je legal že po naravi, ko sva bila z očetom še vedno tam pri čebelah. Nič ne de, saj sem bil rad, kajti slišal sem mnogo, mnogo; marsikaj sem si zapomnil iz onih prelepih dni. Posebno pa mi je ostalo v spominu, da znajo tudi čebele biti hude, če se jih razdraži. In to so pokazale na meni prav na neljub način. Ker sem šel preblizu, so me pošteno opikale, češ, tu imaš, ker si presiten. Zamerile so se mi v prvem trenutku, toda kmalu sem pozabil to zamero. Pokora je pokora!

In rečem vam, da sem tam pri stricu dobil veselje do čebel. Pa kaj! Ker sem moral zopet v Ljubljano. Težko sem čakal vselej počitnic, da zagledam zopet marljive čebelice. In tako je šlo dalje.

Sedaj sem pa tu! Sedaj sem na deželi, v prosti naravi in vrh tega še — pri čebelarju. Nič boljše se ni mogla izpolniti nekdanja želja, kakor da pridem v obližje čebel. Tu postavim lahko temelj uresničenju davnih idejalov; tu osnujem začetek svoje čebeloreje. In kot učitelj storim to lahko ter se posvetim najzanimivejši stroki kmetijstva. Tam najdem zabavo, ki je koristna in prijetna ob jednem. Kdo se ne bi potem lotil tega?

Pač res! Prilika je tu. Svoje prvo leto posvetil sem bolj čebelarskemu slovstvu, teoriji, kakor praksi. In prvi učitelj ste mi Vi, gospod urednik, pa Rôpov oča. Tu slišim mnogoterne stavke, ki so umnemu čebelarju neobhodno potrebni. Da sem se seznanil z raznim pripravnim čebelarskim orodjem, to je umevno samo ob sebi.

Po zimi sem vzel lepe čebelarske knjige v roke in nekoliko proučil čebelorejo, ravnaajoč se po veleznamenitem izreku slavnega Berlepša: „Vor allem lernet Theorie, sonst bleibt ihr praktische Stümper euer Leben lang.“ Gotovo! Kakor brez gotovega znanja o čebeli in njenem življenju, tako tudi brez opazovanja in dobrih nasvetov izkušenih čebelarjev ni moči doseči pravega cilja: postati pravi čebelar. Da berem razne čebelarske liste, tega ne bom posebej še poudarjal, saj sem že zgoraj omenil, da sem učenec vrlega našega gospoda urednika, ki vendar ni brez takih listov. Ali ni to zame ugodna prilika? In sedaj spomladi skušam včasih teorijo prilagoditi praksi, posnemajoč vrlega učitelja, ki uči nazorno. Saj je nazorni pouk najboljša metoda učenja; en sam nazorni pogled je boljši kakor desetkratni površni popis. In mislim, da je prav, če rečem, da potrebuje začetnik mnogo prakse, a teorije več izkušen čebelar.

V teh razmerah so torej pričetki mojega čebelarjenja, katero smatram kot plemenito opravilo. Marsikatero uro se zabavam najprijetnejše pred čebelnjakom in ogledujem malo živalico, ki tako neutrudljivo dela in skrbi. Toda že slišim Rôpovega očeta, ki s svojimi cokljami drsajo proti čebelnjaku, malo pogledat svoje čebelice. „Bravo, zopet ste tukaj, da le nisem sam“, s temi besedami so pričeli pogovor in naredili konec mojemu — premišljevanju.

Prezimovanje čebel v letošnji zimi.*)

Opisal sem že zadnjič, da so čebele vsled pozne jesenske paše in vsled nenavadno hude zime zelo veliko trpele pri prezimovanju. V začetku marca so vsi čebelarji tarnali, da imajo zelo veliko mrtvic, a manj čebelni panji, da so že poginili na medu. K tej nezgodi pridružil se je še skrajno neugodni marec in april. Ta dva meseca sta bila tu naravnost usodepolna za čebelarje. Pri nekaterih je nad polovico panjev padlo, a drugi so tako oslabei, da skoraj ni misliti na roje. Pa zakaj to? Panji so bili premalo čebelni, da bi bili mogli obsesti zadosti zalege, posebno še, ker sta bila oba meseca zelo mrzla. Čebele pa, koje so zletele na pašo, so vsled ostre burje zunaj otrpele in niso mogle več nazaj. Panji so bili vsak dan bolj prazni. Od začetka se še ni tako hitro poznalo, ker so se še vedno nekatere mlade izlegle, a kmalu so nekateri panji tako oslabei, da niso mogli več zalege greti. Tako se je zgodilo, da je bila polovica panjev v mesecu aprilu, ko bi bili morali biti najbolj zaleženi, brez vsake zalege. Polagoma je izmrl cel rod. Videl sem tak panj, da je bilo poleg matice samo 23 čebel še v panju, a še te so bile vsled nočnega mraza tako otrpele, da niso mogle več jesti. Tisti pa, ki smo prezimili zelo čebelne panje, in smo v aprilu špekulativno krmili, imamo prav močne čebele in pričakujemo ob kratkem rojev.

Preserje, dne 5. maja 1901.

A. Likozar.

Dopisi.

Iz Borovnice. — Mogoče ustrezem temu ali onemu čebelarju, če sporočim, kako je letos pri nas s čebelo. Nekdaj tu precej razvita čebeloreja je že nekaj let sem — po smrti blagega župnika in vzglednega čebelarja Jugovica — skoraj popolnoma zaspala; a lani in letos poprijelo se je pa čebeloreje, in to največ vsled vspodbuje vrlega „Čebelarja“, več novincev, ki zaradi njihove čilosti obetajo zamujeno nadomestiti.

Čebele so rojile večinoma prav pridno in še rojijo, in to zlasti čebele v starih dvmačih panjih, kar se o gerstungovcih ne more reči. Tako n. pr. je moj prijatelj D. čakal iz polnega Gerstungovca roja; včeraj in danes so pa čebele vso trotovo zalego razdrle in pometale iz panja, kar po mojem nemerodajnem mnenju ne pomeni nič dobrega — ali kali?**)

Roji v novih Gerstungovcih delajo izborno. Prvi roj, ki sem ga dal pred tednom dni v panj z nastavki umetnega satovja, ima že polno zalege in nenavadno obilo medu. Pa saj to ni čudno! Od rauega jutra do poznega večera letajo čebele s podvojeno pridnostjo, kajti hoja (jelka) je letos tako medena, da že dolgo ne tako in če bo to trajalo še nekaj časa, lahko bomo čebelarji ponosni in bomo nosili „klobuke po strani“. V to pomoz Bog!

*) Za maj izostalo! — Op. uredn.

**) To še ni nikaka nesreča, če ne roji. Gospod D. bo vsaj skusil, kaj zmore poln gerstungovec, če bo količkaj dobra paša. Pripravi naj medišče, pa ne samo jepnega! Iz tega slučaja pa še ni treba sklepati, da gerstungovci ne roje radi. O, pa še kako! — Op. ured.

Raznoterosti.

Nekaj pravil za uspešno čebelarjenje. 1. Kdor hoče s pridom čebelariti, naj ne trpi slabotnih panjev. 2. Plemenske matice naj ne bodo čez tri leta stare. 3. Pozimi naj imajo čebele mir in dovolj zraka. 4. Po prvem spomladanskem izletu in prašenju naj se čebele zopet toplo zadelayo, ker čebele spomladi pri menjajoči se gorkoti največ trpe. 5. Čebele naj se pusti šele takrat redno izletavati, ko je že dovolj pomladanskih cvetic; tako se prihranijo prezimljene čebele za uspešno delo. 6. Ob času dobre paše naj se zveča čebelam prostor. 7. Čebel nikdar pustiti stradati. 8. Skrbeti je za dobro vališče, v katerem naj ne bo prestarega satovja. 9. Kdor hoče imeti veliko medu, naj ne pusti veliko rojiti. Kdor se bo po teh pravilih ravnal, ta bo z uspehom čebelaril in mu ne bo treba tožiti, kot onim, ki nasprotno ravna — tako je dejal Knepp.

O uporabi vode. V Gerstungovem čeb. listu se bere, da je urednik Mangler opazoval, koliko vode potrebujejo čebele v začetku zaleganja. Prišel je 10. marca lanskega leta ter našel: 1.) Čisto, mrzlo vodo nimajo rade. — 2.) Osladeno so hitro našle ter jo rade sprejele. — 3.) V dnevih, kadar niso letele, so jo vsak dan jednako vzele; oslajena naj bo samo s 5 % medu, sicer jo spravijo v satje več, kot jo potrebujejo. — 4.) Uporaba vode je pri raznih panjih nejednaka; močni so jo potrebovali več, slabjši manj. — 5.) Izletavale so manj, in če so se žrela obsenčila, sploh niso silile ven, razven če je bilo zunaj pregorko. — 6.) Najmanj jo je prišlo v 30. dneh na jeden panj 7 litrov, največ 11 do 12 litrov. — 7.) Vsled napajanja je mogel dotičnim panjem 8 do 10 dni medišča prej nastaviti kot onim, katere ni napajal.

Čebele v valilni utici. Iz Gerstungovega lista posnamemo, da je leto za letom v nastavljeni valilni škatli valil škorcev par, a letos je izostal. Ko so škatlo vzeli raz drevo, da bi jo osnažili, našli so v nji zmrznjene čebele, pod satjem pa več mladih škorčkov, ki so bili z voskom pokriti.

Najlažji način panju dati novo matico je, če se jo namaže z medom in spusti zvečer med čebele. Če so v panju tudi matičnjaki, jih ni treba odstraniti, ker nova matica sama odstrani oziroma pomori mlado matično zalego.

Udje centralnega čebelarskega društva na Češkem so vzimili pretečeno jesen 18.304 panjev s premakljivim delom in 4207 z nepremakljivim. In kakšno je razmerje med številom panjev s premakljivim in nepremakljivim delom pri nas? Morebiti komaj 1 : 100.

Vprašanja in odgovori.

Vprašanje 6. Imel sem plemenjaka, kateri je imel čez zimo premalo medu ter je vsled tega prišel tako zelo ob ljudstvo, da je imel spomladi komaj še pest čebel, a matica je bila prav lepa in krepka. Pregledal sem tega siromaka tudi še kasneje, in glej čudo, zalega je bila vedno pokrita, nekaj še v črvičih, a v nekaterih celicah po 10 in celo do 15 jajčec. Čez

nekaj časa pa je izrožil ubošček, in spravil sem ga zopet v panj ter mu dal dovolj medu. Ali bo kaj iz njega ali nič?

Odgovor: Nič, ako mu bodele samo z medom pomagali. Živali ima premalo, da bi mogle zalego greti in počasi se Vam bo izletel. Da zalega matica po več jajčic v eno celico, je uzrok nje izredna rodovitnost in namesto da bi jajčeca od nje padala, kar se pri takih maticah godi, če jih nima kam staviti, jih spravlja v celice, katere pa čebele razven jednega, povžijejo. Ako imate plemenjake, ki sede za roj, in tudi že zvečer pri žrelih zasedajo, jih vzemite več večerov po par žlic ter jih stresite pred slabičevo žrelo, kamor se bodo počasi sprašile in tudi v panju ostale. Pomagate mu tudi lahko s čebelami od kakega prvega roja. Do ajde si bo na ta način opomogel, da bo lahko še težak.

Listnica uredništva.

Gosp. B. D. v T. (Dolenjsko): Knjiga »Imkerleben — Imkerlust« stane elegantno vezana 3 M. Izvrsten je nemški čeb. list »D. Imker aus Böhmen« kateremu se daje kot priloga Gerstungov čeb. list (Prag a Il. Ulica Wladislava 56); stane na leto skupno 5 K, in ima vsak ud pravico zavarovati za 200 K čebel ali ulnjak brezplačno, za vsacih 200 K več pa plača 40 h zavarovalnine. — Gosp. M. N. v Šk. L.: Poslano ni »Iz Vašega ulnjaka«, ampak iz Sumperjeve knjižice »Slovenski čebelarček«, ki je pa po Mohorjevi družbi tako razširjena, da ne bomo poslanih odstavkov priobčili; prosimo torej kaj drugega. — Gosp. Z. v Gor. P. pri T.: Priporočamo Vam »Bienenzucht« od Folgentreu & Witzgall-a, Ulmer, Stuttgart. — Gosp. M. M. v P.: Če se panj podre le deloma, naj se satje nekoliko podpre, drugo čebele same najbolje popravijo ter se ni bati nikakih v vprašanju omenjenih nasledkov, če pa se popolnoma podre, ga je treba v drug panj preložirati, najbolje v okvirje, kamor se satje z nitkami pritrdi le toliko, da za silo stoji, ker ga čebele same takoj pritrdijo. — Gosp. J. M. v Zg. K.: Tvrde, ki prodajajo esparzeto, smo v »Čebelarju« že večkrat omenili; blagoizvolite torej nekoliko poiskati. — Gosp. A. L. v R. pri T.: Letos društvo ni moglo razdeljevati brezplačnih panjev, drugo leto bo morebiti zopet mogoče. — Gosp. T. F. v Zg. Š.: Na Vaše 5. vprašanje je odgovorilo več čč. čebelarjev. Iz teh odgovorov je razvidno, da je spisal omenjeno knjigo Jurij Jonke, župnik v Črmošnicah, v nemškem jeziku ter jo dal prestaviti tudi v slovenščino, prvič leta 1836., druga pomnožena izdaja pa je iz leta 1844. Za ta prijazna pojasnila se tudi uredništvo zahvaljuje. — Že stavljenih vprašanj in odgovorov nismo mogli priobčiti, ker je Janšejevo »Podvuzhenje«, ki je za ta čas res prav potrebno »podvuzhenje« vzelo preveč prostora. Zato je izostalo tudi nekaj tvarine, ki je bila namenjena za to število; pride pa prihodnjič! Na nujna vprašanja odgovorilo se je pismeno, toraj brez zamere!

Mizarski in kleparski pomočnik, ki imata veselje do čebelarstva, dobita pri tvrdki Bile & Žnideršič v Ilirski Bistrici na Notranjskem službo. Plača po dogovoru.

Roje s panji vred ali brez panjev kupi Martin Slatič, Spod. Verovlak, pošta Ptuj. Cena po dogovoru.

Udnina (1 gld.) in reklamacije naj se blagoizvolijo pošiljati gospodu Avg. Puciharju, faktorju Blasnikove tiskarne v Ljubljani, dopisi in članki za list pa uredniku »Slov. čebelarja« Francišku Rojini, nadučitelju v Šmartnem pri Kranju.
